

Möte med den nationella arenan för samverkan för professionsprogrammet (NASP)

13 okt 2025

Digitalt

Närvarande ledamöter

Maria Jansdotter Samuelsson, Högskolan Dalarna (ordförande)
Daniel Alvunger, Linnéuniversitetet
Karolina Broman, Umeå universitet
Åsa af Geijerstam, Uppsala universitet
Per-Henrik Holgersson, Kungliga musikhögskolan
Åke Ingerman, Örebro universitet
Mette Liljenberg, Göteborgs universitet
Håkan Löfgren, Linköpings universitet
Anna-Lena Månsson, Malmö universitet
Matilda Wiklund, Stockholms universitet
Thomas Winman, Högskolan i Jönköping

Övriga deltagare

Sanna Wettergren, undervisningsråd Skolverket
Karin Örn, undervisningsråd Skolverket

Laila Guvå, undervisningsråd Skolverket (*adjungerad*)
Mats Lindh, undervisningsråd Skolverket (*mötesdokumentation*)

Inledning

Ordföranden hälsade alla välkomna och inledde med att låta ledamöterna dela med sig av sina förväntningar på mötet (incheckning).

Föregående mötesanteckningar

Synpunkter på mötesanteckningarna från mötet i augusti har framförts. De som presenterat eller föredragit något under ett möte får möjlighet att justera texten innan den publiceras. Inga synpunkter på anteckningarna i övrigt.

Arbetet med rekommendationen angående förordningens 5 §

Ordförande inledde med att fråga om arbetsformerna med att arbeta fram rekommendationen har fungerat så här långt. Sammanfattningsvis kan sägas att det finns ett behov av tydlighet i ansvaret för respektive textavsnitt. En ansvarsfördelning kan tas fram nu när arbetet gått in i en slutbearbetningsfas.

En återkoppling gavs från Lärarutbildningskonventets (LUK) möte den 3 oktober där NASP utkast till rekommendation om vad som kan utgöra meriterande utbildning diskuterades. Överlag gavs en positiv återkoppling och konventet ser fram emot de färdiga rekommendationerna som kommer att delges lärosätena.

En fråga som kom upp är om professionsprogrammet ska ses som ett program eller ramverk? Det har betydelse för om vissa delar ska kunna ingå eller inte. Kan NASP peka på vad som inte ingår vore det bra. En annan synpunkt var att det behöver vara mer avgränsat inom de angivna områdena specialpedagogik och ämnesstudier. Frågor ställdes om formerna för programmet, distans kontra campus, och uppdragsutbildningar. Ska rekommendationen även ska ta upp situationer där skolhuvudmän är intresserade av att köpa uppdragsutbildningar av lärosätena? Fokus kan riskera att ligga på samlat behov hos grupper av lärare, bedömt av huvudmannen, snarare än enskilda lärares individuella professionsutvecklingsbehov.

LUK såg positivt på att huvudområden inte används. Studievägledare på lärosätena bör få i uppgift att lyfta att inte alla kurser inom ett huvudområde behöver vara lämpliga för meritering, i de fall en akademisk examen är målsättningen. Avslutningsvis diskuterades om rekommendationen även ska omfatta hur man ska förhålla sig till arbetsgivare och huvudmän, eller om den typen av information exempelvis kan gå via RUC.

Rekommendationen om vad som ska utgöra meriterande utbildning behöver tas upp i LUK ytterligare en gång, i en mer framskriven version. Konventet ska dock inte ses som en remissinstans utan som en samarbetspartner i denna fråga.

NASP behöver överväga hur mycket som ska tas in i rekommendationen. En möjlighet kan vara att revidera rekommendationen på årsbasis och att innehållet då byggs på.

Mötet enades om följande tidsplanering:

- 18 nov – återkoppling från arbetsgrupperna
- 24 nov – rekommendationen i sin helhet tas upp i NASP
- 12 dec – återkoppling LUK (andra läsning)
- dec/jan – SUHF fastställer rekommendationen (prel.)

Information om processen inför SUHF:s fastställande av rekommendationen för ramkursplanen för uppdragsutbildningen Undervisningsskicklighet i teori och praktik (USP)

Åke Ingerman och Laila Guvå gav en inblick i förutsättningarna för att utarbeta rekommendationen för uppdragsutbildningen Undervisningsskicklighet i teori och praktik (USP).

En preliminär ramkursplan med kommentarmaterial och förslag på litteraturlista för USP presenterades för Rådet för professioner i Skolväsendet i maj 2025 och fick då ett positivt bemötande. SUHF gick därefter vidare och beslutade att fastställa ramkursplanen för USP i en rekommendation. Frågan om USP kom åter upp på mötet med Rådet för professioner i skolväsendet i september då viss kritik framfördes. USP bedöms dock ha ett fortsatt stöd i rådet.

SUHF är trygg med processen hur innehållet i USP utvecklats. I samband med styrelsebehandlingen inom SUHF framkom att underlaget var för detaljerat för att läggas på styrelsens bord. Presidiet tryckte dock hårt på att det fanns ett behov av en mer detaljerad rekommendation för denna typ av kurs. Samordningsmöjlighet via NASP har inte funnits tidigare och det är viktigt i detta skede att nå en bredare användning för NASP:s arbete. Rekommendationen för USP finns publicerad på SUHF:s hemsida och har gått ut till lärosätena. Arbetsgruppen för VAK och USP avslutar sitt arbete till årsskiftet. En tanke är således att NASP bör ansvara för att hålla samman det här fältet framöver.

Företrädare för lärare och förskollärare i Rådet för professioner i skolväsendet har i övrigt framfört att meriterande utbildningar enligt Kategori A för meriteringsnivå 1 som Skolverket beslutar om, är för få och kategorin för snävt hållen. Rådet ser även en risk för att en ”flaskhalseffekt” kan uppstå med nuvarande upplägg.

Återstår för arbetsgruppen att ta fram en ramkursplan för VAK2 som kan ses som en fördjupning av de övriga två kurserna. Tanken är att skapa en progression, USP som bildningskurs, VAK som fördjupning och VAK2 en metodkurs med inriktning mot praktisk forskning inom undervisning med hög kvalitet. Det vore bra om NASP kan vara referensgrupp i slutfasen av arbetet.

Ramkursplan för uppdragsutbildningen Att leda kollegialt systematiskt utvecklingsarbete, Laila Guvå

Skolverket har ett uppdrag att se över kompetensutvecklingsinsatser som bygger på kollegialt lärande och dess vetenskapliga grund. Uppdragsutbildningen Leda kollegialt lärande (LKL) har tidigare inte varit poänggivande men utvecklas nu till en poänggivande kurs. Den nya versionen av LKL beräknas kunna starta hösten 2026. Arbetsgruppen inom Skolverket har tillsammans med de lärosäten som tidigare anordnat kursen, tagit fram en ramkursplan. Skälen för att lyfta detta är för att diskutera ramkursplanen på ett mer principiellt plan, dess vara eller inte vara, detaljeringsgrad, sätt att ta fram ramkursplaner m.m.

En diskussion om ramkursplanen specifikt och ramkursplaner generellt följde härfter.

Ämnesdidaktisk fortbildning för att stärka barns och elevers språk-, läs-, skriv- och matematikutveckling, Karin Örn, Sanna Wettergren

Sanna Wettergren och Karin Örn från Skolverket informerade om arbetet med regeringsuppdraget om ämnesdidaktisk fortbildning för att stärka barns och elevers språk-, läs-, skriv- och matematikutveckling (SLSM).

Uppdraget har resulterat i ett antal uppdragsutbildningar under 2025/2026 riktade till förskola, förskoleklass och årskurserna 1-3 i grundskolan. Arbetet har genomförts i samverkan med lärosäten med grundlärautbildningar. Inbjudningar har gått ut brett via registrator till ett antal gemensamma workshops. De har i sin tur gett grund till forskningsbaserade textunderlag som utgångspunkt i utarbetandet och förfinandet av ramkursplanerna. Nya målgrupper kommer att läggas till framöver. Det gäller lärare i årskurs 4-6 i grundskolan. Kurser kommer att anordnas höstterminen 2026 och vara på avancerad nivå efter inspel från genomförda workshops.

Ordföranden tackade för presentationen och framförde att NASP har anledning att få återkomma till detta framöver.

Ramkursplaner för Skolverkets uppdragsutbildningar, kommentarer till Skolverkets internutredning, Laila Guvå

Skolverket planerar att ta ett mer samlat grepp kring myndighetens uppdragsutbildningar för en mer sammanhållen hantering. Skolverket är en av de största köparna av uppdragsutbildningar från lärosätena. En strävan är att skapa en tydligare årsplanering för uppdragsutbildningar där lärosätena får en bättre överblick av vilka perioder anbudsfrågningar m.m. kommer att gå ut. Som en del i detta utreds frågan om användandet av ramkursplaner och dess vara eller inte vara. Skolverket vill gärna få NASP:s synpunkter i denna fråga.

NASP har haft tillgång till ett textutkast som behandlar denna frågeställning. Det är öppna resoneringar om att äga ett innehåll och när det är motiverat att utarbeta ramkursplaner. Ledamöter framförde att de kan ställa sig bakom resonemangen i textutkastet och delar uppfattningen att lärosätena bör stå fria så långt möjligt i framtagande av innehåll och val av kurslitteratur, och att det ligger i lärosätenas uppdrag om att nyttiggöra forskningen.

Introduktion till en kommande diskussion om NASP:s uppdrag och roll, sett ur ett mer långsiktigt perspektiv

Ordförande återkopplade till NASP:s uppdrag som fastställts av SUHF och konstaterade att dagens möte varit inne på flera av dessa uppdrag. Till nästa möte i november kan frågor som varit uppe på mötet lyftas för en djupare diskussion.

Ordförande föreslog att AU till dess skissar på ramar och områden för NASP arbete under 2026.

Kommande möten

NASP kommande möten är planerade enligt följande:

- 24 november 2025 kl. 9-12 (digitalt)
- 22 januari 2026 kl. 9-12
- 18 mars 2026 kl. 9-12
- 19 maj 2026 kl. 9-12

Det kan finnas skäl att redan nu planera för nästa års internat. Det kan tas upp på novembermötet.

Mötet avslutades

Ordföranden tackade för ledamöternas medverkan och avslutade mötet.